

УДК 72.04.017

ГУРЖІЙ І. А.,*старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного технічного університету ім. Юрія Кондратюка, м. Полтава, Україна***СОЛОВІЙОВА А. О.,***студентка V курсу кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного технічного університету ім. Юрія Кондратюка, м. Полтава, Україна***РОЛЬ ДЕКОРАТИВНО-ХУДОЖНЬОГО ПАННО В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ**

Гуржій І. А., Соловійова А. О. Роль декоративно-художнього панно в дизайні інтер'єру. У статті розглядається значення та роль декоративно-художнього панно в дизайні інтер'єру. Розглянуті різні види панно, а саме панно-мозаїка, панно з металу, панно зі шкіри та тканин, керамічні панно та інші, що можуть використовуватися для оздоблення інтер'єру.

Ключові слова: панно, мозаїка, кераміка, декоративне мистецтво.

Gurzhii I. A., Solovieva A. O. Роль декоративно-художественного панно в дизайне интерьера. В статье рассматривается значение и роль декоративно-художественного панно в дизайне интерьера. Рассмотрены различные виды панно, а именно панно-мозаика, панно из металла, панно из кожи и тканей, керамические панно и другие панно, которые могут использоваться для украшения интерьера.

Ключевые слова: панно, мозаика, керамика, декоративное искусство.

Gurzhii I., Soloviev A. The role of decorative art panels in interior design. The article discusses the importance and role of arts – art panels in interior design. Various types of panels, namely mosaic panels, panels of metal panels of leather and fabrics, ceramic panels and other panels that can be used for interior decoration.

Keywords: murals, mosaics, ceramics, decorative arts.

Постановка проблеми. Проблема використання декоративно-художнього панно в архітектурно-середовищі полягає в тому, що панно зазвичай стає головним елементом декору і бере на себе домінуючу роль у створенні інтер'єру або загальної композиції фасаду. Це створює нові цікаві задачі синтезу твору мистецтва та архітектурного простору перед архітектором, дизайнером чи художником. Саме в тісній співпраці архітектора та художника можна їх вирішити, тому дослідження цього питання актуальне, поки стоїть завдання декоративного оздоблення архітектурного простору.

Декоративно-художні панно відіграють вагомий роль в оформленні інтер'єру. Інтерес, проявлений до панно сьогодні, пояснюється доцільністю застосування декоративного панно із різних матеріалів та у різних стилях у сучасних приміщеннях.

Панно на стіні здатне надати приміщенню зовсім новий вигляд, а також вирішити безліч дизайнерських завдань. Воно наповнює простір життям, кольором, надає інтер'єру ефект неповторності, є візитною карткою житла і його власників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ця проблема розглядається у дисертаційному дослідженні Догоніної О. О. «Декоративне панно в синтезі мистецтв ар-деко». Дисертація присвячена комплексному дослідженню та аналізу декоративного панно в синтезі мистецтв ар-деко, визначенню його ролі в інтер'єрі та архітектурі цього стилю, а також розглянуті основні образно-художні і композиційні прийоми формування просторового середовища та роль декоративного панно у створенні композиційного рішення інтер'єру. Проблема синтезу мистецтв розглянута в працях Соловійова С. А. «Декоративне оформлення» та Аракіс І. І. «Интерьеры общественных зданий Украины».

Метою дослідження є визначення ролі та місця панно у просторовому середовищі як композиційного акценту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Бажання урізноманітнити свій інтер'єр, надати йому нотки неповторності, загадковості та досконалості притаманне людині з найдавніших часів. Одним із стародавніх прийомів прикрашання внутрішнього простору житлового приміщення, що дійшли до наших днів, є декоративне панно. На сьогодні, воно є найбільш поширеним і популярним предметом декору. У житлових приміщеннях його застосовують для декорування ванної кімнати, вітальні, кухні. Виконане на індивідуальне замовлення декоративне панно не тільки прикрасить приміщення, але й підкреслить оригінальність і ексклюзивність інтер'єру.

Прикрашання помешкання панно як декоративним елементом має свою давню історію. Багато століть тому тематичні картини з каменю, мозаїки або фрески з'являлися на стінах палаців і храмів. Зараз досить важко сказати який народ або хто винайшов декоративне панно, проте, відомо одне, цей предмет інтер'єру не виходив з моди ніколи. Змінювалися лише технології і теми для втілення.

Сучасні дизайнери і художники використовують декоративне панно для надання інтер'єру до-

Рисунок 1. Декоративні панно в інтер'єрі

Рисунок 2. Декоративно-монументальне панно на фасадах архітектурних споруд

му, офісу, громадських закладів неповторності. Незалежно від стилю, від класики і ампіру, до авангарду і мінімалізму, або сучасного хай-теку, декоративне панно прекрасно підійде до будь-якої тематики інтер'єру [1].

Декоративне панно – це мальовничий твір, виконаний на стіні або полотні з можливістю застосування різноманітних декоративних ефектів. Декоративні панно можуть бути використані як самостійні елементи у вигляді оригінальної «вставки» в інтер'єрі, або займати собою значну площу приміщення, стіни і стелі, і навіть, можуть розміщуватися на фасаді меблів. Крім керамічних панно, існують панно зі шкіри, дерева, полотна, гіпсу і т. д. Конкретний вибір визначається рядом особливостей, зокрема, розмірами і освітленням приміщення, оздобленням підлоги і стелі, меблями, які встановлюються в кімнаті, призначенням приміщення, загальною концепцією дизайну, особливістю смаків та уподобань, і, навіть, фінансовими можливостями (Рис. 1).

До створення композицій, переважно монументального мистецтва, де, крім великого розмаїття сюжетних тематичних композицій, вагоме і домінуюче значення мають образно-тематичні, творчі рішення, належить декоративно-монументальне панно. Цей вид мистецтва дає змогу художникові розкрити в композиційному рішенні образно-тематичний задум та представити його для сприйняття одночасно великою кількістю людей у специфічних об'ємно-просторових архітектурних спорудах, значних за розміром, де панно впорядковується за масштабом з урахуванням точок зору для цілісного сприйняття твору мистецтва у центральних вестибюлях, холах, рекреаціях або фасадах архітектурних споруд громадського призначення (науково-дослідницьких, культурних центрів, навчальних комплексів, музеїв тощо). Декоративно-монументальне

панно, крім образно-сюжетного трактування теми і наповнення конкретним змістом об'ємно-просторового середовища інтер'єру або екстер'єру, має водночас функцію своєрідного складового конструктивного архітектурно-художнього елемента, який повинен органічно поєднуватися із загальним образним рішенням об'єкта [2] (Рис. 2).

Метал все більше використовується в сучасному інтер'єрі як декоративний матеріал. Панно з металу – це сучасне оформлення житлових і офісних приміщень. Декоративні панно з металу в інтер'єрах громадських будівель доречні і цікаві. Умовність і геометризovanість форм, а також декоративний ефект протиставлення злоти́сто-блискучого мідного рельєфу із тьмяною поверхнею стін цілком природні і в інтер'єрах. Разом з тим, у великих рельєфах з ювелірною ретельністю обробляється буквально кожен сантиметр поверхні: художник, створюючи панно, вдало вирішує два завдання – можливість сприйняття панно з великої відстані і можливість милуватися деталями малюнка поряд. Метале́ве панно не має великої ваги і легко встановлюється на стіну. Так, художник Григоров В. створив для вестибюля готелю «Київ» величезне панно «Київ». Уся композиція побудована на поєднанні металевих вигнутих пластин і декоративних орнаментальних елементів; на кожній вигнутій пластині вигравіруваний мотив київського архітектурного пейзажу з історичними пам'ятниками і найбільш характерними сучасними спорудами Києва. Використання декількох прийомів обробки металу (пластики, гнуття, гравіювання) дозволило максимально виявити образність теми в металі і підкреслити декоративність твору [3] (Рис. 3).

Одним з найдавніших способів створення панно є мозаїка. Виготовлені зі шматочків каменів, скла чи металу зображення прикрашають будь-яке за призначенням приміщення, додадуть йому яскравості

Рисунок 3. Декоративні панно з металу

Рисунок 4. Декоративні панно з мозаїки

і характеру. Мозаїка – це унікальна техніка, що дозволяє оформляти зовсім різні поверхні. Скляна мозаїка водонепроникна, стійка до температурних перепадів і більшості сучасних агресивних засобів чищення, тому укладання мозаїки в басейнах, ванних кімнатах, а також укладання мозаїчних підлог є найпоширенішим застосуванням мозаїчної техніки. Мозаїка в інтер'єрі сучасного будинку або квартири створить особливу атмосферу вишуканості і розкоші. Безумовно, чудовою прикрасою вашої вітальні стане художнє мозаїчне панно, оригінальним і незвичайно цікавим може стати навіть невеликий мозаїчний елемент (мозаїчний стіл, облицьований мозаїкою камін, мозаїчні підвіконня, елементи сходів, перегородки або ніші в стінах і т. д.) (Рис. 4).

Шовкові декоративні панно – прикраса будь-якого інтер'єру. В усьому світі прийнято прикрашати інтер'єр свого житла, причому найбільш цінними предметами оформлення є ті, які створені індивідуально, в єдиному екземплярі. Сьогодні професійні декоратори все частіше звертають увагу на предмети інтер'єру ручної роботи, вони поєднують в собі професіоналізм художника й індивідуальність натуральних матеріалів. Унікальними елементами оформлення інтер'єру є декоративні панно, створені за допомогою техніки батіку, які стають все більш популярними. Батик – це мистецтво розпису по шовку, і кожне панно, оформлене в такій техніці, являє собою неповторний витвір мистецтва. Панно в техніці батик виглядають дуже оригінально, завдяки поєднанню технік і своєрідному змішуванню фарб. Навіть звичайна картина, написана олією, не здатна привернути увагу так, як настінне панно, написане по шовковій тканині. (Рис. 5).

Панно і картини з каменю – це справжній «самоцвітний живопис», створений художниками в особливих традиційних техніках. Насипні панно і картини виконуються крихтою з різних мінералів. Подібні предмети мистецтва створюються непросто, процес досить трудомісткий. Камінь подрібнюється, просіюється в декількох ситах і ділиться на чотири фракції. Чим дрібніша фракція, тим світліший відтінок, чим більша – тим яскравіша. Цими «фарбами» і пишуть автори свої неповторні предмети мистецтва: панно і картини, які завдяки такому прийому виходять «живими» і насиченими, виглядають яскраво і реалістично. Вибравши унікальні панно і картини виконані в такій техніці, ви внесете в інтер'єр свого будинку елементи затишку та оригінальності [4] (Рис. 6).

Декоративне панно є одним із засобів оформлення інтер'єру. Його композиція впливає на людину емоційно і психологічно, додає неповторні індивідуальні риси житловій кімнаті, кабінету або іншому приміщенню. Як предмет декоративного мистецтва панно відтворюють неповторну красу квітів, тварин, людей за допомогою виділеного автором естетичного образу [5]. Прикраса стін за допомогою панно – це один із способів урізноманітнити сучасні методи декорування внутрішнього середовища.

Висновки і перспективи. Інтенсивне застосування панно у формуванні предметно-просторового середовища було обумовлено прагненням архітекторів і декораторів до насичення інтер'єрів та архітектурних ансамблів орнаментом і різними декоративними композиціями, що повідомляли їм особливу змістовність, естетичні та декоративні якості. У цьому контексті панно стає основним елементом, що дозволяє збагатити ансамбль відразу в

Рисунок 5. Декоративні панно в техніці батіку.

Рисунок 6. Декоративні панно і картини з каменю.

декількох напрямках: декоративному, змістовному й емоційному. Воно виконує роль особливого елемента просторового середовища, що об'єднує ансамбль, стає змістовним акцентом, привносячи в нього сюжетну лінію або мотив, майстерно стилізований і осмислений автором, органічно доповнює всі елементи декору, синтезуючи їх в єдине ціле [6]. Додавання в оформлення інтер'єру будинку панно – це і красиво, і престижно. Колірна палітра і фактура панно внесе в інтер'єр головну родзинку, додасть завершуючий штрих в дизайн квартири або офісу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Догонина Е. А. Тема современности в композиции панно отечественного варианта ар деко // Молодой учёный (ежемесячный научный журнал): Молодой учёный, 2011. – Том II. – №8 (31).
2. Методичні вказівки до виконання курсової роботи на тему «Декоративно-тематичне панно» / Уклад.: Левадний О. М. – Полтава: ПолтНТУ, 2005. – 9 с.
3. Р.О.С.В.О. Ремонт, Отделка и Строительство / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rosvo.info/dekorativnoe-panno-v-interere/>.
4. Курсовая работа «Декоративное панно» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nashaucheba.ru>
5. Дизайн жилья. Дизайн интерьеров, панно / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://xn--80ahhcedfsp7m7a.xn--p1ai/>.
6. Догонина Е. А. Декоративное панно в синтезе искусств ар деко / Елена Александровна Догонина. – Москва, 2012. – 18 с.